

The effect of brain-based learning in a blended learning environment on self-regulation learning strategies, academic self-efficacy and academic engagement of elementary students in mathematics

Seyedah Zahra Abdullahpour moghri ¹, Mojtaba Rezaei Rad ²

¹ Master's degree in educational technology, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran

² Assistant Professor, Department of Educational Technology, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran

*Corresponding author: Mojtaba Rezaei Rad, Assistant Professor, Department of Educational Technology, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran.
E-mail: rezaeirad@iausari.ac.ir

Article Info

Keywords: academic self-efficacy, academic involvement, self-regulated learning strategies, brain-based learning, integrated learning, elementary students

Abstract

Introduction: Brain-based learning is a new and exciting model that has attracted the attention of many researchers in the last two decades due to the challenges in the teaching and learning process in the classroom. Based on this, the present study was conducted with the aim of investigating the effect of brain-based learning in a blended learning environment on self-regulation learning strategies, academic self-efficacy and academic engagement of elementary students in mathematics.

Methods: This study was conducted with a semi-experimental method with pre-test and post-test stages and experimental and control groups. The statistical population of all 6th grade female students of public schools in Babolsar City in the academic year 2023-2024, which were assigned by simple random method, 30 people in two experimental groups (15 people) and control group (15 people). The measurement tools were self-regulated learning strategies of Bouffard et al. (1995), academic self-efficacy of Jink and Morgan (1999) and academic engagement of Zarang (2011). In order to analyze the data, descriptive tests such as mean, standard deviation and multivariate covariance analysis were used.

Results: The findings showed that all the multivariate tests indicated the significance of the variance of the interaction factor of the group and the repeated factor; the value of the Pillai effect is equal to 0.74, which ($F_{2, 37}=52.62$ $P<.01$) according to The effect size was 0.74. It was found that brain-centered learning sessions in a blended learning environment have an effect on self-regulation learning strategies, academic self-efficacy and academic engagement of students in math lessons.

Conclusion: Brain-centered learning in a blended learning environment is one of the effective ways to increase self-regulation learning strategies, academic self-efficacy and academic engagement of elementary students in mathematics.

تأثیر یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی بر راهبردهای یادگیری خودتنظیمی، خودکارآمدی تحصیلی و درگیری تحصیلی دانش آموزان ابتدایی در درس ریاضی

سیده زهرا عبدالله پور مقری^۱، مجتبی رضایی راد^{۲*}

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

^۲ استادیار گروه تکنولوژی آموزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

* نویسنده مسئول: مجتبی رضایی راد، استادیار گروه تکنولوژی آموزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران
ایمیل: rezaeirad@iausari.ac.ir

چکیده

مقدمه: یادگیری مغز محور یک الگوی جدید و هیجان انگیز است که در دو دهه اخیر به دلیل چالش های موجود در فرآیند آموزش و یادگیری در کلاس درس، توجه بسیاری از محققین را به خود جلب کرده است. بر این اساس پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی بر راهبردهای یادگیری خودتنظیمی، خودکارآمدی تحصیلی و درگیری تحصیلی دانش آموزان ابتدایی در درس ریاضی انجام گردید.

روش ها: این مطالعه با روش، نیمه آزمایشی با مراحل پیش آزمون و پس آزمون و گروه های آزمایش و کنترل انجام شد. جامعه آماری کلیه دانش آموزان دختر پایه ششم ابتدایی مدارس دولتی شهر بابلسر در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ که به روش تصادفی ساده، تعداد ۳۰ نفر در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و گروه کنترل (۱۵ نفر) گمارش شدند. ابزار اندازه گیری، راهبردهای یادگیری خودتنظیمی بوفارد و همکاران (۱۹۹۵)، خودکارآمدی تحصیلی جینک و مورگان (۱۹۹۹) و درگیری تحصیلی زرنگ (۱۳۹۱) بود. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون های توصیفی مانند میانگین، انحراف معیار و آزمون تحلیل کواریانس چند متغیره استفاده شد.

یافته ها: یافته ها نشان داد که تمام آزمون های چند متغیره حاکی از معنی داری واریانس عامل تعامل گروه و عامل مکرر است، مقدار اثر پیلایی برابر با ۰/۷۴ است که ($F_{2,37}=52.62$ $P<.01$) با توجه به اندازه اثر ۰/۷۴ مشخص شد که جلسات یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی بر راهبردهای یادگیری خودتنظیمی، خودکارآمدی تحصیلی و درگیری تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی تأثیر دارد.

نتیجه گیری: یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی یکی از شیوه ها و روش های مؤثر در افزایش راهبردهای یادگیری خودتنظیمی، خودکارآمدی تحصیلی و درگیری تحصیلی دانش آموزان ابتدایی در درس ریاضی است.

واژگان کلیدی: خودکارآمدی تحصیلی، درگیری تحصیلی، راهبردهای یادگیری خودتنظیمی، یادگیری مغز محور، یادگیری تلفیقی، دانش آموزان ابتدایی

مغز انسان از دیرباز منبع جذابیت و رمز و راز بوده است. با بسیاری از پیشرفت‌های اخیر در علوم اعصاب، این جذابیت تشدید شده است. یادگیری مبتنی بر مغز (Brain-based learning)، آموزش مبتنی بر مغز (brain-based teaching) به کلمات رایجی تبدیل شده‌اند. یادگیری مبتنی بر مغز، که به عنوان آموزش مبتنی بر علوم اعصاب نیز شناخته می‌شود، یک رویکرد آموزشی است که از بینش‌های علوم اعصاب شناختی برای اطلاع‌رسانی به شیوه‌های آموزشی و افزایش نتایج یادگیری استفاده می‌کند. این رویکرد نقش مرکزی مغز را در یادگیری تشخیص می‌دهد و بر اهمیت همسویی استراتژی‌های آموزشی با نحوه پردازش اطلاعات توسط مغز تأکید می‌کند. هدف مربیان با ادغام اصول یادگیری مبتنی بر مغز در شیوه‌های آموزشی ایجاد محیطی است که برای یادگیری بهینه و رشد شناختی مناسب باشد [۱]. تحقیقات در علوم اعصاب بینش‌های ارزشمندی را در مورد چگونگی یادگیری مغز، حفظ اطلاعات و ایجاد ارتباط بین مفاهیم ارائه کرده است [۲]. درک اصول کلیدی مانند انعطاف‌پذیری عصبی (Neuroplasticity) ، که به توانایی مغز برای سازماندهی مجدد خود در پاسخ به تجربیات یادگیری اشاره دارد، پیامدهای مهمی برای طراحی راهبردهای آموزشی مؤثر دارد. یادگیری مبتنی بر مغز بر اهمیت ایجاد تجارب یادگیری جذاب و معنادار تأکید می‌کند که مناطق متعددی از مغز را تحریک می‌کند و باعث درک عمیق‌تر و حفظ اطلاعات می‌شود [۳].

یکی از جنبه‌های کلیدی یادگیری مبتنی بر مغز، تشخیص تفاوت‌های فردی در سبک‌ها و ترجیحات یادگیری است. با اذعان به اینکه یادگیرندگان دارای مشخصات و نقاط قوت شناختی منحصر به فردی هستند، مربیان می‌توانند دستورالعمل‌ها را متناسب با نیازهای متنوع و بهینه‌سازی نتایج یادگیری تنظیم کنند. استراتژی‌هایی مانند ترکیب فعالیت‌های چندحسی، فراهم کردن فرصت‌هایی برای حرکت و تجربیات عملی، و ایجاد جو عاطفی مثبت

در کلاس درس، همگی با اصول یادگیری مبتنی بر مغز هماهنگ هستند [۴]. علاوه بر این، یادگیری مبتنی بر مغز اهمیت عواملی مانند توجه، حافظه و انگیزه را در فرآیند یادگیری برجسته می‌کند [۵]. مربیان می‌توانند از این دانش برای طراحی فعالیت‌های آموزشی استفاده کنند و با همسو کردن شیوه‌های تدریس با نحوه پردازش اطلاعات به بهترین شکل توسط مغز، محیط یادگیری حمایتی ایجاد کنند که رشد شناختی و موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان را پرورش می‌دهد [۶]. یادگیری مغز محور یک نوع آموزشی است که سیستم مغز وارد مقوله یادگیری می‌شود؛ تمرکز این آموزش بر نحوه کارکرد مغز پردازش، تفسیر، ذخیره و رمزگردانی اطلاعات و غیره می‌باشد؛ دانش‌آموز محور است و از کل سیستم مغز برای یادگیری استفاده می‌شود [۷]. در کلاس‌های مغز محور، اعتقاد بر این است که یادگیرندگان منحصربه‌فرد هستند و دانش قبلی آن‌ها به عنوان پایه و مبنایی برای یادگیری جدید عمل می‌کند [۸]. یادگیری مغز محور در دوره ابتدایی بسیار حائز اهمیت است. چراکه پایه و بنیان آموزش و پرورش بوده و زمینه و شرایط شکل‌گیری شخصیت و رشد همه جانبه افراد، در این دوره فراهم می‌شود. این دوره مناسب‌ترین فرصت برای تحصیل و یادگیری و رشد استعدادها فردی است [۹]. این رویکرد آموزشی منجر به افزایش کیفیت یادگیری و درک مطلب دانش‌آموزان می‌شود، همچنین از فرسودگی شغلی معلمان جلوگیری می‌کند. استفاده از روش‌های یادگیری مبتنی بر اصول علم مغز، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا نه تنها تفکر را در فرآیند یادگیری به کار ببرند، بلکه خود فرآیند تفکر را نیز یاد بگیرند [۱۰]. یکی از دروسی که در تمامی دوره‌های تحصیلی خصوصاً دوره ابتدایی از جایگاه و اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، درس ریاضی است [۱۱]. اهمیت این دانش در حدی است که از همان سال‌های اول آموزش، ساعت‌های زیادی از برنامه‌های درسی به آن اختصاص یافته است. از طرفی امروزه سطوح موفقیت ریاضی، به عنوان یکی از کلیدهای اصلی برای موفقیت در

انتخاب شغل شناخته می‌شود [۱۲]. بنابراین می‌توان فراگیری ریاضیات را یک نیاز بسیار ضروری دانست. تحقیقات مختلف در زمینه یادگیری ریاضی نشان می‌دهد از علل اصلی مشکلات یادگیری و پیشرفت در ریاضیات این است که دانش آموزان، اغلب بر یادگیری از روی تکرار و عادت، راهبردهای نامناسب و نارسا و استدلال سطحی ریاضی تکیه دارند [۱۳]. نتایج آزمون بین‌المللی تیمز «TIMS» که هر چهار سال یکبار وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان پایه چهارم و هشتم جهان را در درس‌های ریاضی و علوم را ارزیابی می‌کند نشان می‌دهد که میانگین نمرات دانش‌آموزان ایرانی در این آزمون با نمرات دانش‌آموزان بسیاری از کشورهای شرکت‌کننده متوسط کمتر است [۱۴]. ضعف دانش‌آموزان در حل مسئله به‌ویژه حل مسئله‌ی ریاضی از جمله موضوعاتی است که در سال‌های اخیر همواره مورد توجه متخصصان تعلیم و تربیت قرار داشته است. مونتگو، ۱۹۹۶ دریافت که لازمی موفقیت در حل مسائل ریاضی، علاوه بر اکتساب اصول و مفاهیم ریاضی، مجهزبودن به راهبردهای خودتنظیمی (self-regulation learning) است [۱۵]. محققان توافق نظر دارند که یادگیری خودتنظیمی یک مهارت یا مجموعه‌ای از مهارت‌ها است که فراگیران می‌توانند با تجربه و تمرین شخصی آن را توسعه دهند [۱۶]. یادگیری خودتنظیم بدین معنی است که فراگیر مهارت‌هایی برای طراحی، کنترل و هدایت فرایند یادگیری خود کسب می‌کند و برای یادگیری تمایل دارد و قادر است فرایند یادگیری خود را ارزیابی در مورد آن بیندیشد [۱۷]. در واقع، اساس این نوع یادگیری، بر پایه‌ی راهبردها و مهارت‌های شناختی و فراشناختی قرار دارد. بنابراین خودتنظیمی در یادگیری، توانایی فراگیران برای درک و کنترل یادگیری‌شان می‌باشد که برای موفقیت در مواد درسی بسیار مهم است و آن‌ها را به یادگیرندگانی اثربخش و کارآمد تبدیل می‌کند [۱۸]. بر اساس تحقیقات انجام شده، یکی از متغیرهای انگیزشی که بر یادگیری خودتنظیمی تأثیرگذار است، خودکارآمدی است. این

متغیر مهم به عنوان یک فرآیند کلیدی در یادگیری خودتنظیمی در نظر گرفته می‌شود و باعث تسهیل یادگیری موفق از طریق افزایش انگیزه بهینه می‌شود [۲۱، ۲۰، ۱۹، ۲۲]. خودکارآمدی (Academic self-efficacy)، قضاوت درباره توانایی خود به منظور رسیدن به موفقیت در حوزه‌ای مشخص و معین است. باورهای خودکارآمدی تعیین می‌کند که افراد تا چه اندازه برای فعالیت‌های خود انرژی صرف می‌کنند و تا چه میزان در برابر موانع مقاومت می‌نمایند. استفاده از راهبردهای خودکارآمدی و خودتنظیمی در فرآیندهای یاددهی یادگیری برای پیشرفت در یادگیری، ایجاد یادگیری معنادار و کنترل و مدیریت یادگیری حائز اهمیت است [۲۳]. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که اگر بتوان یادگیرنده را هر چه بیشتر درگیر مسائل تحصیلی و تکالیف یادگیری نمود، بیشتر می‌توان به موفقیت علمی و کاهش افت تحصیلی او امیدوار بود. این فعالیت یادگیرنده، از سوی محققان تحت عنوان مفهوم درگیری تحصیلی شناخته می‌شود [۲۴]. درگیری تحصیلی (Academic engagement) به عنوان پایه اصلاح‌گرایانه در حوزه تعلیم و تربیت مورد بررسی قرار گرفته است. این مفهوم شامل ابعاد رفتاری، شناختی و انگیزشی است. ابعاد رفتاری به رفتارهای قابل مشاهده تحصیلی، مانند تلاش و پایداری در انجام تکالیف درسی و تقاضای کمک برای یادگیری اشاره دارد. درگیری انگیزشی نشان‌دهنده واکنش‌های عاطفی و هیجانی دانشجو در کلاس است، که شامل علاقمندی به مطالب، ارزش‌دهی، وجود عاطفه مثبت و فقدان عاطفه منفی است. همچنین، درگیری شناختی شامل فرایندهای پردازش شناختی و فراشناختی است که دانشجوها برای یادگیری به کار می‌برند. در نهایت، درگیری تحصیلی نشان‌دهنده فعال شدن فرد در تکالیف و فعالیت‌های یادگیری است که منجر به تعهد و تلاش برای اتمام آن می‌شود [۲۵]. بنابراین، توفیق در آموزش و یادگیری در

گرو به کاربستن شیوه هایی کارآمد برای آموزش و تربیت اثربخش در ابعاد روحی، جسمی، اخلاقی و نیز پرورش تفکر خلاق در فراگیران است؛ ازاین رو مؤسسات آموزشی بر آن شده اند که روش هایی نوین و مبتنی بر نیازهای فردی و اجتماعی دانش آموزان ارائه دهند تا آنان را به مشارکت در فعالیت های مرتبط با آموزش و یادگیری ترغیب کنند [۲۶]. یکی از بهترین جایگزین ها برای محیط یادگیری سنتی، یادگیری مغزمحور با رویکرد تلفیقی (Blended learning) است. یادگیری مغزمحور با رویکرد تلفیقی، اصول علوم اعصاب را با استراتژی های یادگیری تلفیقی ترکیب می کند تا انگیزه، تعامل و نتایج یادگیری دانش آموزان را افزایش دهد [۲۷]. این رویکرد نوآورانه از آخرین تحقیقات علمی در مورد این- که چگونه مغز یاد می گیرد تا راه حل های یادگیری مؤثری را طراحی کند که برای محیط های آموزشی متنوع، از جمله تنظیمات ترکیبی، طراحی شود، استفاده می کند. با تلفیق فناوری آموزشی با اصول علم مغز، مربیان می توانند تجربیات یادگیری جذاب و تاثیرگذاری ایجاد کنند که باعث موفقیت و مشارکت دانش آموزان می شود [۲۸]. تحقیقات نشان داده است که ادغام رویکردهای یادگیری مبتنی بر مغز و تلفیقی تأثیر مثبتی بر انگیزه دانش آموزان در موضوعات مختلف مانند علوم فیزیکی و منطق برنامه نویسی دارد [۲۹]. طلیمی و همکاران [۳۰]. در پژوهشی با عنوان بررسی تأثیر اپلیکیشن آموزشی (Educational application) مبتنی بر مغز بر یادگیری و یادداری درس علوم تجربی دانش آموزان دوم ابتدایی به این نتیجه دست یافتند که اپلیکیشن آموزشی مبتنی بر مغز بر یادگیری و یادداری تأثیر معنادار دارد. همچنین نتایج پژوهش ون نیکرک، و وب [۳۱]. بیانگر آن است که کاربرد مواد درسی چندرسانه ای سازگار با مغز، یادگیری دانشجویان را در درس منطق برنامه نویسی در اولین پس آزمون تغییر نداده ولی در دومین پس آزمون (چهار هفته بعد) به طور معنادار یادداری آنها را افزایش داده است. با ادغام یادگیری مغزمحور با رویکرد تلفیقی،

مربیان می توانند محیط های یادگیری پویا و جذابی ایجاد کنند که نیازهای فردی دانش آموزان را برآورده کند، انگیزه را افزایش دهد و عملکرد تحصیلی را در رشته های مختلف بهبود بخشد. این رویکرد نوآورانه نه تنها با روندهای آموزشی فعلی همسو می شود، بلکه نتایج امیدوارکننده ای را در بهینه سازی تجربیات یادگیری دانش آموزان ارائه می دهد [۳۲]. بنابراین نتایج تحقیق در مورد یادگیری مبتنی بر مغز در محیط یادگیری تلفیقی، می تواند برای مربیان، برنامه نویسان برنامه درسی و سیاست گذاران مفید باشد. با درک اینکه چگونه یادگیری مبتنی بر مغز می تواند مشارکت دانش آموز، مهارت های فراشناختی و تفکر انتقادی را افزایش دهد، مربیان می توانند روش های تدریس را برای ایجاد محیط های یادگیری غنی و معنادار تطبیق دهند. برنامه ریزان درسی می توانند از این یافته ها برای طراحی مواد آموزشی استفاده کنند که با اصول یادگیری مبتنی بر مغز هماهنگ باشد و تجربیات یادگیری مؤثرتری را برای دانش آموزان ترویج کند. همچنین سیاست گذاران می توانند بینش های حاصل از تحقیقات مبتنی بر مغز را در سیاست های آموزشی بگنجانند تا از اجرای استراتژی های آموزشی نوآورانه که نتایج یادگیری دانش آموز را بهینه می کنند، حمایت کنند.

با توجه به موارد فوق و با اعمال تدابیر راهبردی، برنامه ریزی خلاقانه، منعطف و کاربردی، و بهره گیری از تمام توانمندی ها و تخصص های لازم، این پژوهش به دنبال پاسخ به این سوال است که یادگیری مغزمحور در محیط یادگیری تلفیقی تأثیرگذار بر راهبردهای یادگیری خودتنظیمی، خودکارآمدی تحصیلی، و درگیری تحصیلی دانش آموزان ابتدایی در درس ریاضی است؟

روش کار

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و روش تحقیق، به صورت نیمه آزمایشی انجام شد. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی دانش آموزان دختر پایه ششم مدارس دولتی شهر بابل در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

با تعداد ۲۰۷ نفر بود. روش نمونه‌گیری به صورت تصادفی ساده انجام شد. ابتدا، از لیست دانش‌آموزان جامعه هدف، ۳۰ نفر به صورت تصادفی انتخاب شدند. سپس، این ۳۰ نفر به دو گروه ۱۵ نفره به عنوان گروه آزمایش و گروه کنترل تقسیم شدند. ملاک‌های ورود، ۱- رضایت والدین؛ جنسیت دختر؛ بازه سنی ۱۲ ساله؛ نداشتن نقایص حسی (بینایی و شنوایی) و حرکتی قابل توجه، که برای کنترل حضور مستمر، از لیست حضور و غیاب آنلاین استفاده شد و نداشتن سابقه شرکت در کارگاه‌ها یا کلاس‌های آموزشی مشابه و معیارهای خروج از مطالعه شامل تاخیر، بی‌انضباطی و بی‌نظمی در طی مراحل مداخله و غیبت بیش از دو جلسه، بوده است.

پس از معرفی و مشخص شدن اعضای نمونه و گمارش تصادفی آن‌ها در هر یک از گروه‌های آزمایش و کنترل، در مرحله نخست، از کلیه آزمودنی‌ها، پیش‌آزمون به عمل آمد. جهت ارائه آموزش‌های مربوط به گروه آزمایش، برنامه یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی آموزش درس ریاضی به اجرا در آمد. یادگیری مغز محور با رویکرد یادگیری تلفیقی در درس ریاضی از طریق تلفیق محتوای دروس با ابزارهای یادگیری ملموس پایه ششم (مکعب آموزشی، جئوبورد و کش، آینه نیمه شفاف، کارت و طلق دوران، مهره، کوئیزر، اشکال کسر فومی، اشکال هندسی فومی، کاشی کسر آهنبایی، تخته آهنی وایت بوردی، کارت عدد و علامت، خط‌کش اینچی، گونیا و نقاله)، استفاده از کلاس‌های حضوری و آنلاین در بستر پلتفرم (Platform) قرار (https://gharar.ir)، برنامه‌های آموزشی ضبط شده و

ابزارهای چندرسانه‌ای، پاورپوینت (PowerPoint) و نرم افزار تولید محتوای استورلاین (Storyline) انجام شد. معلم مطالب را برای فعالیت‌های کلاس درسی آماده کرده و از آموزش‌های آنلاین، چندرسانه‌ای ها و فیلم آموزشی با رویکرد یادگیری مغز محور بهره برد. معلم با توجه به نیازهای دانش‌آموزان، یکی از چهار مدل یادگیری تلفیقی را اعمال نمود که شامل مدل چهره به چهره، سیستم پاسخگو در کلاس، پلتفرم یادگیری، تبلت، گوشی هوشمند، ویدئو بر اساس ۱۲ اصل یادگیری مغز محور اقتباس از کائن و همکاران [۳۳]، بود و به صورت گروهی در ۸ جلسه ۶۰ دقیقه‌ای به صورت یک جلسه در هفته اجرا شد. این روش با هدف افزایش توانمندی‌های یادگیری با تأکید بر توانایی‌های مغزی در ۸ جلسه طراحی شده و توسط سیفی و همکاران [۳۴]، ترجمه و در پژوهشی مورد استفاده قرار گرفته است و روایی محتوایی آن توسط اساتید دانشگاه علامه طباطبایی مورد تأیید قرار گرفته است. جدول ۱، به اختصار پروتکل آموزشی مورد استفاده را نشان می‌دهد. در پایان دوره یادگیری مغز محور با رویکرد تلفیقی، مجدداً از آزمودنی‌های هر دو گروه، پس‌آزمون به عمل آمد (اجرای مجدد پرسشنامه‌های راهبردهای یادگیری خودتنظیمی تحصیلی، خودکارآمدی تحصیلی و درگیری تحصیلی). پس از پایان یافتن طرح و تکمیل پرسشنامه‌ها در هر دو مرحله (پیش-آزمون و پس‌آزمون)، مجموع داده‌های خام گردآوری شده با استفاده از نرم افزار آمار برای علوم اجتماعی (Statistical Package for Social Science) (SPSS) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

جدول ۱- خلاصه جلسات یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی آموزش درس ریاضی

جلسات	محتوای جلسه	نقش مربی	نقش دانش آموز
جلسه اول	در این جلسه حفظ کردن اطلاعات به یادگیری معنی‌دار تبدیل می‌شود و بر اهمیت الگوسازی تأکید می‌گردد. در خصوص معانی اطلاعات جدید و درک بهتر اطلاعات تأکید می‌شود از دانش‌آموزان خواسته می‌شود تا مطالب و مسائل پیچیده تر مرتبط با جمع و تفریق اعداد را با آهنگ هایی به کارگیرند (یادگیری معنی‌دار) جهت تقویت خودکارآمدی تحصیلی	از دانش‌آموزان می‌خواهند تا مطالب و مسائل پیچیده تر مرتبط با جمع و تفریق اعداد را با آهنگ هایی به کارگیرند که یادگیری آن ها آسان باشد و در این میان از رسانه‌های دیداری - شنیداری همچون فیلم و پلتفرم آموزش آنلاین، نرم افزار	جمع و تفریق اعداد را با آهنگ هایی به کارگیرند (یادگیری معنی‌دار) جهت تقویت خودکارآمدی تحصیلی

	استوری لاین استفاده می کنند	که یادگیری آن ها آسان باشد و در این میان از رسانه های دیداری - شنیداری همچون پاورپوینت و فیلم آموزشی و نرم افزار استوری لاین، استفاده می شود
جلسه دوم	انجام روش غوطه ورسازی، انجام روش آرمیدگی هوشیار و در این میان از رسانه های دیداری - شنیداری همچون فیلم ، پلتفرم آموزش آنالین، نرم افزار استوری لاین استفاده می کنند	در این جلسه از روش غوطه ورسازی همخوان استفاده می شود به این صورت که محیط یادگیری به قدری جذاب و پر چالش می گردد تا دانش آموزان در تجارب آموزشی تدارک دیده شده مشارکت فعال نمایند و دقت و تمرکز آن ها افزایش یابد .همچنین در این جلسه از روش آرمیدگی هوشیار استفاده می شود و تلاش می شود تا ترس یادگیرنده کاهش یافته و ترغیب گردد تا اطلاعات دریافتی توسط دانش آموزان درونی سازی شود. و در این میان از رسانه های دیداری - شنیداری همچون فیلم متحرک، نرم افزار استوری لاین ،ویدئو، رایانه استفاده می شود
جلسه سوم	انجام روش های پردازش فعال، تأکید بر ایجاد فرصت هایی برای یادگیری دانش آموزان جهت درگیری تحصیلی و در این میان از رسانه های دیداری - شنیداری همچون فیلم، پلتفرم آموزش آنالین، نرم افزار استوری لاین استفاده می کنند	در این جلسه از روش های پردازش فعال استفاده می شود .به این صورت که مربی بر ایجاد فرصت هایی برای یادگیری دانش آموزان تأکید می نماید .درواقع مربی با ایجاد زمینه هایی برای خلق شرایط یادگیری، دانش آموزان را به درگیری فعال با چالش ها و حل مسائل ریاضی فرامی خواند و بدین طریق سعی می گردد تا اطلاعات دریافتی دانش آموزان تثبیت گردد و به درون سازی دست یابند. و در این میان از مدل چهره به چهره، سیستم پاسخگو در کلاس، پلتفرم یادگیری تطبیقی، تبلت، گوشی هوشمند، تجزیه و تحلیل یادگیری، ویدئو استفاده می شود
جلسه چهارم	حذف تهدیدهای کلاسی، ایجاد ارتباط مثبت و مهربانی از تهدیدهای محیطی همچون تحقیر لفظی، فشار احساسی، بی توجهی به عواطف، قلدری، حجم کار طاقت فرسا و ... جهت آموزش راهبردهای یادگیری خودتنظیمی به دانش آموزان	در این جلسه مربی سعی می نماید تا به حذف تهدیدهای کلاسی که مانع یادگیری می شود بپردازد چون در هنگام تهدید سیستم لمبیک عمل یادگیری را دچار اختلال می کند .مربی سعی می نماید با ایجاد ارتباط مثبت و مهربانی از تهدیدهای محیطی همچون تحقیر لفظی، فشار احساسی، بی توجهی به عواطف، قلدری، حجم کار طاقت فرسا و ... بکاهد و بدین طریق جو محیطی را متعادل نماید.
جلسه پنجم	انجام تکالیف این جلسه جهت خودکارآمدی تحصیلی و درگیری تحصیلی	در این جلسه بر یادگیری محیطی ملموس آشنا و پایدار تأکید می گردد و مربی سعی می نماید تا یادگیری را به خارج از کلاس برده و اعمال ریاضی، ارزش عددی و قوانین بین اعداد را به صورت ملموس با تکیه بر یادگیری های محیطی با کمک ابزارهای کمک آموزشی مانند استفاده از چوب خط ها و ... ارائه دهد .همچنین در این جلسه زمینه ای

فراهم می گردد تا در آن دانش‌آموزان حس کنجکاوی و اشتیاق به نوجویی و اکتشاف را در خود تقویت کنند به همین دلیل از تکالیفی که معنادار، مهیج و دارای آزادی عمل بیشتری است، استفاده می شود.

جلسه ششم	مربی با علم به اینکه مغز از نظر ساختاری برای دریافت اطلاعات و تولید الگو، طراحی شده است و در برابر الگوهای فاقد معنا مقاومت نشان می دهد، امکانی را فراهم می آورد تا دانش‌آموزان بتواند به معنی‌سازی پردازند و الگوهای مشخصی را پدید آورند به همین دلیل تلاش می نماید تا با به هم تنیدن اصول آموزش داده شده ریاضی و رویکردهای زندگی محور، امکان معنی‌سازی و الگویابی مؤثر برای یادگیری بهتر را فراهم نماید. در این میان از رسانه‌های دیداری - شنیداری، مدل چهره به چهره، سیستم پاسخگو در کلاس، پلتفرم یادگیری، تبلت، گوشی هوشمند، تجزیه و تحلیل یادگیری، ویدئو استفاده می شود.	فراهم آوردن امکانی تا دانش‌آموزان بتواند به معنی‌سازی پردازند و الگوهای مشخصی را پدید آورند به همین دلیل تلاش می نماید تا با به هم تنیدن اصول آموزش داده شده ریاضی و رویکردهای زندگی محور، امکان معنی‌سازی و الگویابی مؤثر برای یادگیری بهتر را فراهم نماید.	انجام معنی‌سازی جهت یادگیری خودتنظیمی، خودکارآمدی تحصیلی و درگیری تحصیلی
----------	---	--	--

جلسه هفتم	مربی با علم بر این موضوع که محیط های غنی می توانند فعالیت های مغزی را افزایش داده و به یادگیری بهتر کمک نمایند به بررسی تأثیر عوامل محیطی مانند نور، تغذیه و آب و خواب بر مغز و یادگیری بهتر کمک نمایند به بررسی تأثیر عوامل محیطی مانند نور، موسیقی، تغذیه و آب و خواب بر مغز و یادگیری پرداخته و در برنامه کلاسی خود سعی می نماید این موارد را مدیریت نماید در این میان از رسانه‌های دیداری - شنیداری همچون فیلم پلتفرم آموزش آنلاین، نرم افزار استوری لاین استفاده می شود	بررسی تأثیر عوامل محیطی مانند نور، موسیقی، تغذیه و آب و خواب بر مغز و یادگیری پرداخته و در برنامه کلاسی خود سعی می نماید این موارد را مدیریت نماید در این میان از رسانه‌های دیداری - شنیداری همچون فیلم پلتفرم آموزش آنلاین، نرم افزار استوری لاین استفاده می شود	مشارکت فعال، دقت و تمرکز و درونی- سازی اطلاعات توسط دانش‌آموزان جهت خودکارآمدی تحصیلی
-----------	--	---	---

جلسه هشتم	مربی با علم بر این موضوع که سیستم پاداش می تواند بر فرایند یادگیری تأثیر مثبتی گذارد به بررسی تأثیرات تشویق های بیرونی بر مغز تأکید می نماید و سعی میکند از روش های پاداش دهی به منظور ارتقای یادگیری ریاضی استفاده نماید، در این جلسه مربی با استفاده از تصاویر رنگی، اجسام وسایل رنگی مانند دفترچه، مداد و ... تحریک پذیری مغزی و تقویت مغز و حافظه کودکان را افزایش می دهد و سیستم پاداش مغزی را فعال می نماید.	تأکید بری تأثیرات تشویق های بیرونی بر مغز، استفاده از روش های پاداش دهی به منظور ارتقای یادگیری ریاضی در این جلسه مربی با استفاده از تصاویر رنگی، اجسام وسایل رنگی مانند دفترچه، مداد و ... تحریک پذیری مغزی و تقویت مغز و حافظه کودکان را افزایش می دهد و سیستم پاداش مغزی را فعال می نماید.	انجام تکالیف این جلسه جهت یادگیری خودتنظیمی، خودکارآمدی تحصیلی و درگیری تحصیلی و مشارکت فعال، دقت و تمرکز
-----------	--	---	---

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه راهبردهای یادگیری خودتنظیمی تحصیلی:

این مقیاس از ۱۴ سوال تشکیل شده که سه خرده مقیاس راهبردهای شناختی (گویه‌های ۳، ۷، ۹، ۱۰ و ۱۲)، راهبردهای انگیزشی (گویه‌های ۶، ۸ و ۱۱) و راهبردهای

فراشناختی (گویه‌های ۱، ۲، ۴، ۵، ۱۳ و ۱۴)، را می

سنجد. نمره‌گذاری پرسشنامه توانایی‌های خودتنظیمی بر اساس مقیاس اندازه‌گیری فاصله‌ای و طیف نگرش سنج لیکرت است، به طوری که در پاسخ به هر سوال، هر گزینه امتیازی از ۱ تا ۵ دارد. پاسخگویان برای انتخاب

گزینه کاملاً مخالفم، ۱ امتیاز؛ مخالفم، ۲ امتیاز؛ نظری ندارم، ۳ امتیاز؛ موافقم، ۴ امتیاز و کاملاً موافقم، ۵ امتیاز، کسب می‌نمایند. از این رو در این پرسشنامه، دامنه تغییرات نمرات بین ۱۴ تا ۷۰ است. با این حال، در صورتی که مجموع نمرات هر مؤلفه بر تعداد گویه‌های آن، تقسیم گردد، میانگین دامنه تغییرات نمرات بین ۱ تا ۵ می‌شود و به این ترتیب، میانگین نظری یا نقطه برش پرسشنامه برابر با ۳ است. ضریب پایایی پرسشنامه در این پژوهش برابر ۰/۸۴ بدست آمد.

۲. پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی جینکز و مورگان (۱۹۹۹): این مقیاس دارای ۳۰ سوال بوده و هدف آن بررسی میزان خودکارآمدی دانش آموزان از ابعاد مختلف (استعداد، بافت، کوشش) می‌باشد. این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت (۱- کاملاً مخالفم، ۲- مخالفم، ۳- موافقم، ۴- کاملاً موافقم) می‌باشد، روش نمره گذاری این پرسشنامه به اینصورت است که سوال‌های ۱، ۲، ۳، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۷، ۱۸، ۲۱، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۸، ۲۹ و ۳۰ اگر پاسخ دهنده کاملاً موافق را علامت زده باشد ۴ می‌گیرد، اگر تا حدودی موافق را علامت زده باشد ۳ می‌گیرد، اگر تا حدودی مخالف را علامت زده باشد ۲ می‌گیرد، اگر کاملاً مخالف را زده باشد ۱ می‌گیرد و سوال‌های ۴، ۵، ۱۵، ۱۶، ۱۹، ۲۰، ۲۲ و ۲۳ به صورت معکوس است یعنی اگر کاملاً مخالف را علامت زده باشد ۴، تا حدودی مخالف ۳، تا حدودی موافق ۲، کاملاً موافق ۱ می‌گیرد. در مطالعه جینک و مورگان (۱۹۹۹)، پایایی با استفاده از آلفای کرونباخ برای هر یک از زیر مقیاس‌های ذکر شده (استعداد، بافت، کوشش) به ترتیب، ۰/۸۵، ۰/۹۲، ۰/۹۲ گزارش شده است. روایی سازه این مقیاس با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی به روش چرخش واریماکس حاکی از آن بوده که این سه مؤلفه در مجموع ۰/۶۳ و هر یک از زیر مقیاس‌ها به ترتیب ۰/۵، ۰/۸، ۰/۹ از واریانس کل مقیاس را تبیین می‌کند. به بررسی روایی و پایایی پرسشنامه مذکور پرداختند و پایایی کل پرسشنامه را با

استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۴ برآورد کردند. ضریب پایایی پرسشنامه در این پژوهش برابر ۰/۸۶ بدست آمد.

۳. پرسشنامه درگیری تحصیلی دانش آموزان زرنک: این مقیاس دارای سه بعد درگیری تحصیلی، انگیزشی و رفتاری است. بعد شناختی آن با ۱۹ گویه، بعد انگیزشی آن با ۱۰ گویه و بعد رفتاری آن با ۹ گویه سنجیده می‌شود و در مجموع ۳۸ گویه را تشکیل می‌دهند. در این پرسشنامه گزینه‌ها بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (همیشه درست=۵، گاهی درست=۴، گاهی نادرست=۳، و همیشه نادرست=۱) تنظیم شده‌اند. بر اساس طیف لیکرت نمره گذاری شده است. برای پاسخ همیشه درست نمره ۵، گاهی درست نمره ۴، گاهی درست و گاهی نادرست نمره ۳، گاهی نادرست نمره ۴، و همیشه نادرست نمره ۱ اختصاص می‌یابد. در صورتی که نمرات پرسشنامه بین ۳۵ تا ۷۰ باشد، میزان درگیری تحصیلی ضعیف می‌باشد. در صورتی که نمرات پرسشنامه بین ۷۰ تا ۱۰۵ باشد، میزان درگیری تحصیلی در سطح متوسطی می‌باشد. در صورتی که نمرات بالای ۱۰۵ باشد، میزان درگیری تحصیلی بسیار خوب می‌باشد. ضرایب آلفای کرونباخ و بازآزمایی این پرسشنامه در بین دانش آموزان ایرانی به ترتیب ۰/۸۷ و ۰/۷۹، ۰/۸۶ گزارش شده است [۳۵]. ضریب پایایی پرسشنامه در این پژوهش برابر ۰/۸۹ بدست آمد.

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های توصیفی مانند میانگین انحراف معیار و فراوانی و درصد فراوانی برای توصیف جامعه پژوهش و میانگین ابعاد و نمره کل پرسشنامه استفاده گردید و نیز، از آزمون تحلیل کواریانس چند متغیری مانکوا (Multivariate Analysis of Covariance, MANCOVA) و یک متغیری آنکوا (Analyze of Covariance, ANCOVA) در سطح معناداری $\alpha=0/05$ استفاده شد.

یافته‌ها

در بررسی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه آماری، یافته‌ها نشان می‌دهد که جنسیت نمونه، دختر است. تعداد

آن‌ها ۳۰ نفر و در پایه ششم ابتدایی مشغول به تحصیل می‌باشند. خودتنظیمی، خودکارآمدی تحصیلی و درگیری تحصیلی دانش آموزان ابتدایی در درس ریاضی را نشان می‌دهد.

جدول ۱، میانگین و انحراف معیار تاثیر یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی بر راهبردهای یادگیری

جدول ۱، شاخص های توصیفی متغیرهای پژوهش (راهبردهای یادگیری خودتنظیمی، خودکارآمدی تحصیلی و درگیری تحصیلی دانش آموزان) در قبل و بعد از یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی

متغیر	ابعاد	گروه‌ها	میانگین قبل از جلسات	میانگین بعد از جلسات	انحراف معیار
راهبردهای یادگیری خودتنظیمی	راهبردهای شناختی	آزمایش	۳۵/۵۰	۴۷/۱۰	۶/۳۸
		کنترل	۳۵/۶۰	۳۶/۲۰	۵/۹۷
	راهبردهای انگیزشی	آزمایش	۳۴/۲۲	۴۱/۱۰	۴/۲۰
		کنترل	۳۵/۱۹	۴۰/۲۸	۵/۹۷
راهبردهای فراشناختی		آزمایش	۳۷/۸۸	۴۲/۱۰	۶/۰۲
		کنترل	۳۶/۶۲	۳۹/۲۰	۶/۲۴
	استعداد	آزمایش	۴۶/۷۵	۶۲/۳۵	۵/۳۸
		کنترل	۴۴/۳۲	۶۹/۳۸	۵/۲۰
بافت		آزمایش	۴۴/۲۲	۵۵/۲۸	۵/۳۸
		کنترل	۴۰/۲۷	۵۴/۲۷	۵/۲۷
	کوشش	آزمایش	۴۷/۳۱	۵۰/۲۲	۵/۱۱
		کنترل	۴۲/۳۳	۵۰/۳۱	۵/۲۸
درگیری تحصیلی	درگیری تحصیلی	آزمایش	۳۳/۲۱	۵/۲۷	۴/۲۸
		کنترل	۳۴/۴۴	۳۹/۲۲	۴/۲۲
	درگیری انگیزشی	آزمایش	۳۹/۴۴	۶/۹۰	۵/۳۹
		کنترل	۳۹/۴۵	۴۱/۲۲	۵/۴۴
درگیری رفتاری		آزمایش	۳۹/۴۴	۴۴/۷۸	۶/۲۰
		کنترل	۴۰/۲۲	۴۵/۲۲	۶/۳۱

همان طور که جدول ۱ نشان می‌دهد، میانگین و انحراف معیار ابعاد راهبردهای یادگیری خودتنظیمی در بعدهای راهبردهای شناختی، راهبردهای انگیزشی و راهبردهای فراشناختی بعد از جلسات یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی افزایش داشته است، که نشان دهنده اثر بخشی جلسات یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی در متغیر راهبردهای یادگیری خودتنظیمی بین گروه‌های مورد مطالعه است. همچنین میانگین و انحراف معیار ابعاد خود کارآمدی تحصیلی بعد از جلسات یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی در متغیر درگیری تحصیلی بین گروه‌های مورد مطالعه است.

جدول ۲، نتایج آزمون نرمال بودن متغیرهای تحقیق

متغیرهای وابسته		کولموگروف - اسمیرنوف
مقدار آزمون کولموگروف - اسمیرنوف		سطح معناداری
راهبردهای یادگیری خودتنظیمی (قبل)	۰/۸۵	۰/۴۹
راهبردهای یادگیری خودتنظیمی (بعد)	۰/۹۳	۰/۵۱
خودکارآمدی تحصیلی (قبل)	۰/۹۲	۰/۶۹
خودکارآمدی تحصیلی (بعد)	۰/۹۵	۰/۷۱
درگیری تحصیلی (قبل)	۰/۷۵	۰/۳۲
درگیری تحصیلی (بعد)	۰/۸۹	۰/۴۱

مطابق جدول ۲ همان گونه که ملاحظه می شود در این آزمون، سطوح احتمال (مقدار P) در کلیه متغیرهای تحقیق بزرگتر از سطح خطا ۰.۰۵ می باشد. با توجه به مقدار P و عدم رد فرضیه صفر، توزیع داده ها منطبق بر

جدول ۳، نتایج آزمون لوین برای بررسی مفروضه برابری واریانس

متغیر	ابعاد	آماره f	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	سطح معناداری
راهبردهای یادگیری خودتنظیمی	راهبردهای شناختی	۰/۲۱	۲	۳۰	۰/۵۱
	راهبردهای انگیزشی	۰/۲۶	۲	۳۰	۰/۵۹
	راهبردهای فراشناختی	۰/۲۹	۲	۳۰	۰/۶۳
خود کارآمدی تحصیلی	استعداد	۰/۳۱	۲	۳۰	۰/۶۶
	بافت	۰/۲۲	۲	۳۰	۰/۷۱
	کوشش	۰/۲۵	۲	۳۰	۰/۵۵
درگیری تحصیلی	درگیری شناختی	۰/۲۴	۲	۳۰	۰/۵۲
	درگیری انگیزشی	۰/۲۷	۲	۳۰	۰/۴۹
	درگیری رفتاری	۰/۳۰	۲	۳۰	۰/۴۲

جدول ۴، نتایج همگنی شیب خط رگرسیون

متغیر	منبع	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	سطح معناداری
راهبردهای یادگیری خودتنظیمی	پیش آزمون * گروه	۱۹۸/۲۴۵	۱	۶۰/۰۸۱	۴/۸۴۹	۰/۰۵۰
خود کارآمدی تحصیلی	پیش آزمون * گروه	۱۲۵/۶۲۰	۱	۴۱/۸۸۸	۲/۲۱۶	۰/۰۴۸
درگیری تحصیلی	پیش آزمون * گروه	۲۰۲/۳۰۱	۱	۶۷/۴۳۷	۴/۴۰۶	۰/۰۵۹

جدول شماره ۵ نشان می دهد که بر اساس نتایج حاصل از آزمون تاثیرات بین آزمودنی ها، فرضیه همگنی شیب رگرسیون معنی دار نیست ($P > 0.05$). یا به عبارتی شیب خط رگرسیون بین متغیر همپراش و متغیر وابسته در

فرضیه اول: یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی بر راهبردهای یادگیری خودتظیمی دانش آموزان ابتدایی تاثیر دارد.

جدول ۵، خلاصه اطلاعات تحلیل کواریانس فرضیه فرعی اول

منبع	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	سطح معنی	
				F	مجدور ایتا
عامل زمانی	مفروضه کرویت	۲	۵۰.۸۰۰	۳۴.۵۷۴	۰.۶۷۶
	گرین هاوس- کایزر	۱.۶۴۴	۶۱.۸۰۵	۳۴.۵۷۴	۰.۶۷۶
	هیون-فلت	۱.۷۴۵	۵۷.۹۳۷	۳۴.۵۷۴	۰.۶۷۶
	دامنه پایین تر	۱.۰۰۰	۱۰۱.۶۰۰	۳۴.۵۷۴	۰.۶۷۶
تعامل عامل زمان و مکرر	مفروضه کرویت	۲	۲۲.۰۳۳	۱۴.۹۶۶	۰.۵۸۹
	گرین هاوس- کایزر	۱.۶۴۴	۲۶.۸۰۷	۱۴.۹۶۶	۰.۵۸۳
	هیون-فلت	۱.۷۴۵	۲۵.۱۲۹	۱۴.۹۶۶	۰.۵۸۳
	دامنه پایین تر	۱.۰۰۰	۴۴.۰۶۷	۱۴.۹۶۶	۰.۵۸۳
خطا	مفروضه کرویت	۷۶	۱.۴۶۹		
	گرین هاوس- کایزر	۶۲.۴۶۷	۱.۷۸۸		
	هیون-فلت	۶۶.۶۳۸	۱.۶۷۶		
	دامنه پایین تر	۳۸.۰۰۰	۲.۹۳۹		

مطابق با نتایج گزارش شده در جدول ۵، مشخص است که تمام آزمون های چند متغیره حاکی از معنی داری واریانس عامل تعامل گروه و عامل مکرر است (برای مثال مقدار مجموع مجذورات برای عامل تعامل زمان و عامل مکرر با تصحیح گرین هاوس-کایزر برابر با ۱۴/۹۹ است؛ $(F_{1.64,62.46}=14.99 \ P<.01)$). با توجه به اندازه اثر ۰/۵۸ مشخص است که جلسات یادگیری مغز

جدول ۶، خلاصه اطلاعات تحلیل کواریانس فرضیه فرعی دوم

منبع	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	سطح معنی	
				F	مجدور ایتا
عامل زمانی	مفروضه کرویت	۲	۱۶۷.۱۵۸	۵۳.۸۳۱	۰.۵۸۶
	گرین هاوس- کایزر	۱.۲۷۰	۲۶۳.۱۷۸	۵۳.۸۳۱	۰.۵۸۶
	هیون-فلت	۱.۳۲۹	۲۵۱.۵۶۳	۵۳.۸۳۱	۰.۵۸۶
	دامنه پایین تر	۱.۰۰۰	۳۳۴.۳۱۷	۵۳.۸۳۱	۰.۵۸۶
تعامل عامل زمان و مکرر	مفروضه کرویت	۲	۱۳۳.۵۰۸	۴۲.۹۹۴	۰.۵۳۱
	گرین هاوس- کایزر	۱.۲۷۰	۲۱۰.۱۹۹	۴۲.۹۹۴	۰.۵۳۱
	هیون-فلت	۱.۳۲۹	۲۰۰.۹۲۲	۴۲.۹۹۴	۰.۵۳۱
	دامنه پایین تر	۱.۰۰۰	۲۶۷.۰۱۷	۴۲.۹۹۴	۰.۵۳۱
خطا	مفروضه کرویت	۷۶	۳.۱۰۵		
	گرین هاوس- کایزر	۴۸.۲۷۲	۴.۸۸۹		
	هیون-فلت	۵۰.۵۰۰	۴.۶۷۳		
	دامنه پایین تر	۳۸.۰۰۰	۶.۲۱۱		

مطابق با نتایج گزارش شده در جدول ۶ مشخص است که تمام آزمون های چند متغیره حاکی از معنی داری واریانس عامل تعامل گروه و عامل مکرر است (برای مثال مجموع مجذورات با فرض تصحیح گرین هاوس-گایرز برای تعامل عامل زمان و عامل مکرر برابر با $267/017$ است که $(F1.27,48.27 = 42.99, P < .01)$ با توجه به اندازه اثر $0/53$ مشخص است که جلسات یادگیری

مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی بر خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان ابتدایی قدرتمند است. **فرضیه سوم:** یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی بر درگیری شناختی دانش آموزان ابتدایی تاثیر دارد.

جدول ۷، خلاصه اطلاعات تحلیل کواریانس فرضیه فرعی سوم

منبع	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معنی داری	مجدور ایتا
عامل زمانی	مفروضه کرویت	۲	۱۷۲۵.۹۷۵	۱۲۲.۲۷۶	۰.۰۰۰	۰.۷۶۳
	گرین هاوس- کایزر	۱.۶۸۸	۲۰۴۵.۱۷۱	۱۲۲.۲۷۶	۰.۰۰۰	۰.۷۶۳
	هیون-فلت	۱.۸۰۴	۱۹۱۳.۲۹۲	۱۲۲.۲۷۶	۰.۰۰۰	۰.۷۶۳
	دامنه پایین تر	۱.۰۰۰	۳۴۵۱.۹۵۰	۱۲۲.۲۷۶	۰.۰۰۰	۰.۷۶۳
تعامل عامل زمان و مفروضه کرویت		۲	۱۴۲.۳۰۸	۸۰.۹۲۷	۰.۰۰۰	۰.۶۸۰
مکرر	گرین هاوس- کایزر	۱.۶۸۸	۱۳۵۳.۵۶۳	۸۰.۹۲۷	۰.۰۰۰	۰.۶۸۰
	هیون-فلت	۱.۸۰۴	۱۲۶۶.۲۸۱	۸۰.۹۲۷	۰.۰۰۰	۰.۶۸۰
	دامنه پایین تر	۱.۰۰۰	۲۲۸۴.۶۱۷	۸۰.۹۲۷	۰.۰۰۰	۰.۶۸۰
خطا	مفروضه کرویت	۷۶	۱۴.۱۱۵			
	گرین هاوس- کایزر	۶۴.۱۳۸	۱۶.۷۲۶			
	هیون-فلت	۶۸.۵۵۹	۱۵.۶۴۷			
	دامنه پایین تر	۳۸.۰۰۰	۲۸.۲۳۱			

مطابق با نتایج گزارش شده در جدول ۷ مشخص است که تمام آزمون های چند متغیره حاکی از معنی داری واریانس عامل تعامل گروه و عامل مکرر است (برای مثال مجموع مجذورات با فرض تصحیح گرین هاوس-گایرز برای تعامل عامل زمان و عامل مکرر برابر با $2284/617$ است که $(F1080,64.138=80.927, P < .01)$ با توجه به اندازه اثر $0/68$ مشخص است که جلسات یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی بر درگیری تحصیلی دانش آموزان ابتدایی قدرتمند است. **فرضیه چهارم:** یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی بر راهبردهای یادگیری خودتظمی، خودکارآمدی تحصیلی و درگیری تحصیلی دانش آموزان ابتدایی تاثیر دارد.

جدول ۸، خلاصه اطلاعات تحلیل کواریانس فرضیه اصلی

اثر	مقدار	F	درجه آزادی فرضیه	درجه آزادی خطا	سطح معنی داری مربع ایتای جزئی
زمان	اثر پیلایی	۵۸.۷۰۷	۲.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	۰.۷۶۰
	لامبدای ویلکز	۵۸.۷۰۷	۲.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	۰.۷۶۰
	اثر هوتلینگ	۵۸.۷۰۷	۲.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	۰.۷۶۰
	بزرگترین ریشه روی	۵۸.۷۰۷	۲.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	۰.۷۶۰
تعامل گروه و عامل	اثر پیلایی	۵۲.۶۲۹	۲.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	۰.۷۴۰

۰.۷۴۰	۰.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	۲.۰۰۰	۵۲.۶۲۹	۰.۲۶۰	لامبدای ویلکز	مکرر
۰.۷۴۰	۰.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	۲.۰۰۰	۵۲.۶۲۹	۲.۸۴۵	اثر هوتلینگ	
۰.۷۴۰	۰.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	۲.۰۰۰	۵۲.۶۲۹	۲.۸۴۵	بزرگترین ریشه روی	

مطابق با نتایج گزارش شده در جدول ۸ مشخص است که تمام آزمون‌های چند متغیره حاکی از معنی داری واریانس عامل تعامل گروه و عامل مکرر است (برای مثال مقدار اثر پیلایی برابر با 0.74 است که $F_{2,37}=52.62$ ($P<0.01$). با توجه به اندازه اثر 0.74 مشخص است که جلسات یادگیری مغز محور در محیط یادگیری تلفیقی بر راهبردهای یادگیری خودتنظیمی، خودکارآمدی تحصیلی و درگیری تحصیلی دانش آموزان قدرتمند است.

بحث

هدف این تحقیق بررسی تأثیر یادگیری مبتنی بر مغز در یک محیط یادگیری ترکیبی بر راهبردهای یادگیری خودتنظیمی، خودکارآمدی تحصیلی و مشارکت تحصیلی دانش‌آموزان ابتدایی در ریاضیات بود. نتایج نشان داد استراتژی‌های یادگیری مبتنی بر مغز در یک محیط یادگیری تلفیقی تأثیر عمیقی بر یادگیری خودتنظیمی، خودکارآمدی تحصیلی و درگیری تحصیلی در بین دانش آموزان دارد. مطالعات تحقیقاتی به طور مداوم اثرات مثبت یادگیری مبتنی بر مغز را در افزایش جنبه‌های مختلف یادگیری و عملکرد دانش آموزان نشان داده اند. مطالعه ای تأثیر یادگیری مبتنی بر مغز بر پیشرفت تحصیلی متمرکز شد و تأثیر قابل توجه چنین رویکردهایی را بر نتایج شناختی در یک محیط ترکیبی برجسته کرد [۴]. یافته‌های مطالعه ای دیگر نشان داد که میزان استفاده فعالانه از راهبردهای خودتنظیمی دانش آموزان به شدت به اقدامات معلم در محیط یادگیری تلفیقی بستگی دارد [۳۶]. علاوه بر این در پژوهش دیگر بر نقش یادگیری مبتنی بر مغز در پرورش یک محیط یادگیری مثبت و تقویت تعامل با وظایف تحصیلی تاکید کرد [۳۷]. در مطالعه دیگر به تأثیر استراتژی‌های یادگیری مبتنی بر مغز در پرتو یادگیری ترکیبی بر پیشرفت شناختی پرداخت و بر مزایای این رویکرد بر نتایج یادگیری دانش آموزان تأکید کرد [۳۲]. مطالعات

نشان داده‌اند که یادگیری مبتنی بر مغز می‌تواند انگیزه و مشارکت دانش‌آموز را با وظایف تحصیلی افزایش دهد. تحقیقات تفاوت معناداری را در انگیزه‌های دانش‌آموزان در مواجهه با رویکردهای ترکیبی مبتنی بر مغز نشان داد و بر تأثیر مثبت چنین استراتژی‌هایی بر انگیزه دانش‌آموزان و تجربیات یادگیری تأکید کرد [۲۷]. همچنین طراحی و اعتبار یابی یک مدل یادگیری مبتنی بر روش‌های تلفیق با استفاده از فناوری‌های دیجیتال برای دانش‌آموزان با نیازهای آموزشی ویژه، بهبود قابل توجه در عملکرد آموزشی این دسته از دانش‌آموزان را نشان داد [۳۸]. همچنین، مطالعات نشان داد که الگوهای آموزش بهترین تجارب تدریس، که شامل استفاده از روش‌ها و فنون مناسب در زمان و شرایط مناسب است، معتقد به این نکته هستند که این الگوها مؤثر در افزایش کارآمد و اثربخش بودن فعالیت‌های آموزشی هستند [۳۹]. این یافته‌ها مجموعاً از این ایده حمایت می‌کنند که ادغام اصول یادگیری مبتنی بر مغز در چارچوب یادگیری ترکیبی می‌تواند به طور قابل‌توجهی راهبردهای یادگیری خودتنظیمی، خودکارآمدی تحصیلی و مشارکت تحصیلی دانش‌آموزان را افزایش دهد. بر این اساس پیشنهاد می‌گردد معلمان با استفاده از تکنیک‌های یادگیری مبتنی بر مغز در محیط‌های آموزشی تلفیقی، تجربیات یادگیری پویا و جذابی را ایجاد کنند که دانش‌آموزان را قادر سازد تا مسئولیت یادگیری خود را بر عهده بگیرند، اعتماد به توانایی‌های تحصیلی خود را ایجاد کنند و مشارکت فعال و علاقه به مطالعات خود را تقویت نمایند.

همچنین معلمان ارزیابی‌های منظم را برای اندازه‌گیری تأثیر راهبردهای یادگیری مبتنی بر مغز بر نتایج دانش‌آموز اجرا نموده و بر اساس بازخورد، تنظیمات لازم را انجام دهند. با توجه به اهمیت نقش معلمان در اجرای این رویکرد، پیشنهاد می‌شود که مسئولین آموزش و پرورش فرصت‌های مناسبی برای توسعه حرفه‌ای معلمان فراهم

کنند. این فرصت‌ها به معلمان این امکان را می‌دهند که با استراتژی‌های یادگیری مبتنی بر مغز آشنا شوند و چگونگی یادگیری مؤثر آن‌ها را در روش‌های آموزشی خود به کار بگیرند.

با توجه به اهمیت نقش والدین در موفقیت دانش‌آموزان، پیشنهاد می‌شود که معلمان با ارائه اطلاعات به والدین درباره راهبردهای یادگیری مبتنی بر مغز و نحوه حمایت از رشد ریاضی فرزندانشان در خانه، والدین را در فرآیند یادگیری فرزندانشان مشارکت دهند.

نتیجه‌گیری

یکی از روش‌های مؤثر و الگوی جدید و پویا برای تقویت و بهبود راهبردهای یادگیری خودتنظیمی، خودکارآمدی تحصیلی و درگیری تحصیلی دانش‌آموزان ابتدایی، ایجاد شرایط مناسب برای استفاده از یادگیری مغز محور است. عوامل مختلفی در مسائل تحصیلی دانش‌آموزان نقش دارند. با استفاده از راهبردهای آموزشی مغزمحور، معلمان می‌توانند یادگیری را در کلاس‌های خود بهبود بخشیده و آن را تنوع بخشیده و جذاب کنند. راهبردهای یادگیری مبتنی بر مغز، مانند ایجاد لحن مثبت، ترکیب عناصر بصری، تقسیم یادگیری به قطعات و حرکت، می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا به طور مؤثرتری ریاضی را یاد بگیرند و اطلاعات را بهتر حفظ کنند. با ارائه یک محیط یادگیری سازگار با مغز، فراگیران احساس قدرت و حمایت می‌کنند که می‌تواند منجر به

Different Learning Styles. Educational Sciences: Theory and Practice, 2010; 10(4), 2077-2103.

5. Amjad, A. I., Habib, M., Tabbasam, U., Alvi, G. F., Taseer, N. A., & Noreen, I. The Impact of Brain-Based Learning on Students' Intrinsic Motivation to Learn and Perform in Mathematics: A Neuroscientific Study in School Psychology. International Electronic Journal of Elementary Education, 2023, 16.1: 111-122.

6. Vyas, K., & Vashishtha, K. C. Effectiveness of teaching based on brain research with reference to academic achievement of secondary school students. International Journal of Students Research in Technology & Management, 2013, 1.4: 383-397. <https://typeset.io/papers/effectiveness-of-teaching-based-on-brain-research-with-2jzbck52m3>

افزایش تعامل و انگیزه شود. گنجاندن یادگیری مبتنی بر مغز در کلاس درس ریاضی می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا مهارت‌های خود تنظیمی را توسعه دهند و به موفقیت تحصیلی دست یابند.

سپاس‌گزاری

بدین وسیله از مدیریت آموزش و پرورش شهرستان بابلسر، معاونت‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحدهای ساری، و دانش‌آموزان شرکت‌کننده در طرح و کلیه معلمان ریاضی مدارس ابو علی سینا، شهیدان فرجی و مدانلو، حافظ، دوشهیدمجبویی و شهید ستاری که در این پژوهش ما را یاری نمودند و تجارب و دیدگاه‌های ارزشمندشان را در اختیار پژوهشگران قرار دادند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌شود.

ملاحظات اخلاقی

به شرکت‌کنندگان اطمینان داده شد که اطلاعات جمع‌آوری شده محرمانه باقی مانده و فقط برای کار پژوهشی مورد استفاده قرار می‌گیرد و هر زمان تمایل به ادامه همکاری نداشته باشند، می‌توانند از پژوهش کناره‌گیری نمایند. این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد با کد مصوبه شناسه اخلاق IR.IAU.SARI.REC.1402.322 می‌باشد.

تضاد منافع

این مطالعه هیچ تضاد منافی ندارد.

منابع

1. van Dijk, W., & Lane, H. B. The brain and the US education system: Perpetuation of neuromyths. Exceptionality, 2020, 28.1: 16-29.
2. Yen, C., Lin, C. L., & Chiang, M. C. Exploring the frontiers of neuroimaging: a review of recent advances in understanding brain functioning and disorders. Life, 2023; 13(7), 1472.
3. Edelenbosch, R., Kupper, F., Krabbendam, L., & Broerse, J. E. Brain-based learning and educational neuroscience: Boundary work. Mind, Brain, and Education, 2015, 9.1: 40-49.
4. Duman, B. The Effects of Brain-Based Learning on the Academic Achievement of Students with

7. Duman, B. The effect of brain-based instruction to improve on students' academic achievement in social studies instruction. In: 9th International Conference on Engineering Education, San Juan, Puerto Rico. 2006.
8. Jensen, E. Brain-based Learning: The New Science of Teaching & Training (Pembelajaran Berbasis Kemampuan Otak: Cara Baru Dalam Pengajaran dan Pelatihan). Edisi Revisi. Trans. by Narulita Yusron. Yogyakarta: Pustaka Pelaja, 2008.
9. Andriyono, A., & Herman, T. Problematic Elementary School Teachers in The Process of Learning Mathematics Online during covid-19 Pandemic. In International Conference on Elementary Education, 2022; 3 (1), 536-544.
10. Saifi, S., ebrahimigavam, S., farokhi, N. Effect of brain - based learning on comprehension and pace of learning of Grade 3 primary school students. Journal of Educational Innovations, 2010; 9(2): 45-60. [Persian]
11. Mahdi, E., Mirmehrabi, A., & Seadatee Shamir, A. Evaluation of the Effectiveness of Virtual Mathematics Teaching Based on Manipulative Mathematical Learning in 5th Grade Elementary Male Students with Mathematical Learning Disabilities in the COVID-19 Pandemic. Iranian Journal of Neurodevelopmental Disorders, 2022; 1(1), 70-83. [Persian]
12. Ali, N. A. M., & Hassan, N. C. Mathematics Anxiety and Mathematics Motivation among Students in the Faculty of Science of a Public University in Malaysia. International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development, 2019; 8(4), 952-963.
13. Boesen, J., Lithner, J. & Palm, T. The relation between types of assessment tasks and the mathematical reasoning students use. Educational Studies in Mathematics, 2010; 75 (1), 89-105.
14. Koladooz, F. Reducing the reasoning and mathematical power of the new generation. The news base of the Ministry of Education. Education research and planning organization. Leading, 2017: <https://www.55online.news/fa/tiny/news-77996>. [Persian]
15. Abolghasemi, A, Barzegar, S, Rostam Oghli, Z. The effectiveness of self-regulated learning training on self-efficacy and life satisfaction in students with math disorders. learning disabilities, 2014; 4(2): 6-21. [Persian]
16. Iwanaga, J., Loukas, M., Dumont, A. S., Tubbs, R. SA review of anatomy education during and after the covid-19 pandemic: revisiting traditional and modern methods to achieve future innovation. Clinical Anatomy, 2021; 34 (1), 108-114.
17. Almomani, E. Y., Qablan, A. M., Atrooz, F. Y., Almomany, A. M, Hajjo, R. M., Almomani, H. Y. The influence of coronavirus diseases 2019 (covid-19) pandemic and the quarantine practices on university students' beliefs about the online learning experience in Jordan. Frontiers in Public Health, 2021; 8 (59), 58-74.
18. Arin Far, A. Cold weather M. summer M. Zarabian F. Presenting a causal model of factors affecting self-regulation learning among paramedical master's students of Shahid Beheshti University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education, 2018; 19 (19). 179-169. [Persian]
19. Kryshko, O., Fleischer, J., Grunschel, C., & Leutner, D. Self-efficacy for motivational regulation and satisfaction with academic studies in STEM undergraduates: The mediating role of study motivation. Learning and Individual Differences, 2022, 93: 102096.
20. Bakhtiar, A., & Hadwin, A. F. Motivation from a self-regulated learning perspective: Application to school psychology. Canadian Journal of School Psychology, 2022, 37.1: 93-116.
21. Ahmed, W. AHMED, Wondimu. Motivation and self-regulated learning: A multivariate multilevel analysis. International Journal of Psychology and Educational Studies, 2017, 4.3: 1-11.
22. Zhang, Y., & Dong, L. A study of the impacts of motivational regulation and self-regulated second-language writing strategies on college students' proximal and distal writing enjoyment and anxiety. Frontiers in Psychology, 2022, 13: 938346.
23. Rezaei Rad M, Zarofian F, Majani N, Rezaei Rad M. The Relationship of Self-Efficacy with Self-Regulated Learning in the Virtual Education of Students During the Covid-19 Epidemic. 3 JNE 2023; 12 (2):15-24. [Persian]
24. Ghadampour, E, Mirzaeifar, D, Sabzian, S. Investigating the relationship between academic conflict and academic failure in first-year male and female high school students in Isfahan city (prediction of academic failure based on academic conflict). Educational Psychology Quarterly, 2013; 10(34), 233-247. [Persian]
25. Momeni K, Radmehr F. Prediction of academic engagement Based on Self-Efficacy and Academic Self-handicapping in Medical Students. RME 2018; 10 (4):41-50. [Persian]
26. Yagcioglu, O. The Advantages of Brain based Learning in ELT Classes. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 2014; 152, 258-262.
27. Balansag, G. V. A., & Azuelo, A. G. BRAIN-BASED APPROACH AND THE STUDENTS' MOTIVATIONS IN LEARNING PHYSICAL SCIENCE. International Journal of Applied Science and Research; 2022, 22(5):165-168.

28. Andreatta, B. Science-based recommendations to design learning for a hybrid world, <https://www.chieflearningofficer.com/2023/03/10/science-based-recommendations-to-design-learning-for-a-hybrid-world/>
29. Van Niekerk, J., & Webb, P. The effectiveness of brain-compatible blended learning material in the teaching of programming logic. *Computers & Education*, 2016, 103: 16-27.
30. Talimi R. Bagheri M. Yasblaghi Sharahi. b. The effect of the brain-based educational application on the learning and memorization of the experimental school lesson of the second grade elementary school students. *Scientific quarterly research in school and virtual learning*, 2022; 10(1). 21-34. [Persian]
31. Van Niekerk, J., & Webb, P. The effectiveness of brain-compatible blended learning material in the teaching of programming logic. *Computers & Education*, 2016; 103, 16-27.
32. Eissa, E. The effectiveness of brain-based learning strategy in the light of blended learning on the cognitive achievement. *Journal of Applied Sports Science*, 2020, 10.2: 103-115.
33. Caine, R. N., Caine, G., McClintic, C., & Klimek, K. 2 brain/mind learning principles in action: The fieldbook for making connections, teaching, and the human brain. Corwin Press, 2005.
34. Seifi, S; Ebrahimi Qavam, S; Ashayeri, H; Farrokhi, N.A; & Dortaj, F. the effectiveness of brain-compatible learning on planning and problem solving components of executive functions of primary school students. *Educational Psychology Quarterly*, 2016; 13(43), 118-101. [Persian]
35. Zarang, R. The relationship between learning styles and academic engagement with the academic performance of Ferdowsi University of Mashhad students. Master's thesis. Mashhad Ferdowsi University, 2012. [Persian]
36. Eggers, J. H., Oostdam, R., & Voogt, J. (2021). Self-regulation strategies in blended learning environments in higher education: A systematic review. *Australasian Journal of Educational Technology*, 37(6), 175-192.
37. Sani, A., Rochintaniawati, D., & Winarno, N. Enhancing students' motivation through brain-based learning. In *Journal of physics: conference series*, 2019; 1157(2):022059.
38. Zarei Zvarki, I. Design and validation of blended learning model with emphasis on digital technologies for students with special educational needs. *Psychology of exceptional people* [Internet]. 2019; 9(34):51-78 .
39. Farhadi Rad, H., Hashemi, S.J., Rahmati, F. The common model of "best teaching practices": causes, contexts and strategies. *Scientific Journal of Education and Evaluation (Quarterly)*, 2018. 11(42), 91-115. [Persian]

